

Szkoły Promujące Zdrowie

SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE

Program Szkoła Promująca Zdrowie (SzPZ) realizowany jest w Polsce od 1991 r.

Popularyzację idei SzPZ rozpoczęto od trzyletniego projektu pilotażowego (1992-1995) pn.: „Szkoła Promująca Zdrowie”, zainicjowanego przez WHO/EURO, realizowanego pod kierunkiem **prof. dr hab. Barbary Woynarowskiej.**

SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE

Program ten rozwijany był w Polsce w ramach Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie (ESSzPZ), utworzonej w 1992 r., od 1 stycznia 2008 r. w **Europejskiej Sieci Szkół dla Zdrowia w Europie - SHE**, w wyniku porozumienia WHO/EURO, Rady Europy i Komisji Europejskiej.

ORGANIZACJA SIECI

Organizacje, które stworzyły Europejską Sieć Szkół Promujących Zdrowie - **Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), Biuro Regionalne dla Europy, Rada Europy oraz Komisja Europejska** w dalszym ciągu są włączone w sieć jako międzynarodowa **Rada Doradcza**.

Holenderski Instytut Promocji Zdrowia i Profilaktyki Chorób jako **koordynator Sieci** jest głównym centrum współpracy z WHO w sprawie promocji zdrowia w szkole.

ORGANIZACJA SIECI

Koordynatorem Europejskiej Sieci jest Goof Buijs z Holenderskiego Instytutu Promocji Zdrowia w Woerden.

Zgromadzenie liderów sieci tworzą: Krajowi Koordynatorzy oraz placówki naukowe w krajach posiadających duży dorobek w sieci. Polskę reprezentuje profesor Barbara Woynarowska z Uniwersytetu Warszawskiego oraz Valentina Todorovska-Sokołowska z Ośrodka Rozwoju Edukacji.

Zdrowie Edukacja

- Zdrowie jest zasobem dla edukacji
- Edukacja jest zasobem dla zdrowia

- Szkoła jako siedlisko dla zdrowia
- Wzmocnieniem edukacji zdrowotnej jest promocja zdrowia
- Program Szkoła Promująca Zdrowie (SzPZ)

FORMALNO-PRAWNE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE W POLSCE

Porozumienie Ministrów

W Polsce podstawą do rozwoju i wspierania SzPZ jest Porozumienie z dnia **23 listopada 2009 r.** o współpracy między Ministrem Edukacji Narodowej, Ministrem Zdrowia i Ministrem Sportu i Turystyki w sprawie promocji zdrowia i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Par. 1 Współpraca pomiędzy stronami Porozumienia ma na celu (m.in.):
Wspieranie i upowszechnianie działań polskich szkół należących do europejskiej sieci „Szkoły dla Zdrowia w Europie” oraz wspieranie rozwoju współpracy w tym zakresie.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020

Upowszechnianie koncepcji Szkół Promujących Zdrowie

Organizacja polskiej sieci szkół promujących zdrowie (SzPZ) - liczba szkół w sieci 3400

Poziom krajowy – koordynacją rozwoju SzPZ w Polsce zajmuje się krajowy koordynator szkół promujących zdrowie i Zespół ds. Promocji Zdrowia w Szkole. (Valentyna Todorovska – Sokołowska)

Poziom wojewódzki – koordynator wojewódzkiej sieci szkół promujących zdrowie – funkcję tę pełnią pracownicy kuratorium lub placówki doskonalenia nauczycieli. Na poziomie wojewódzkim w większości sieci działają także zespoły wspierające, w skład których wchodzi przedstawiciele różnych instytucji z resortu zdrowia i edukacji współpracujących na rzecz szpz na danym terenie.

Poziom rejonowy – w niektórych sieciach wojewódzkich działa kilka mniejszych sieci rejonowych, co ułatwia koordynację oraz bezpośrednie wspieranie szkół. Koordynacją tych sieci zajmują się pracownicy delegatur KO, placówek doskonalenia nauczycieli lub szkół.

Poziom szkolny – w każdej szkole promującej zdrowie działa szkolny koordynator – kluczowa osoba w tworzeniu szkoły promującej zdrowie oraz szkolny zespół ds. promocji zdrowia (przedstawiciele wszystkich grup społeczności szkolnej, osoby aktywne, zaangażowane, wspierające koordynatora).

SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE - DEFINICJA

Szkoła promująca zdrowie to szkoła, która we współpracy z rodzicami uczniów i społecznością lokalną:

- **wspiera rozwój kompetencji** uczniów i pracowników w zakresie dbałości o zdrowie przez całe życie.
- **systematycznie i planowo** tworzy środowisko społeczne i fizyczne sprzyjające zdrowiu i dobremu samopoczuciu społeczności szkolnej,

FUNDAMENTY SZPZ

Podstawa koncepcji SzPZ –

Promocja zdrowia jest procesem umożliwiającym ludziom kontrolowanie czynników warunkujących zdrowie w celu jego poprawy (wzmocnienia). Działania ukierunkowane są na:

zwiększenie motywacji, umiejętności i zdolności jednostek do dbałości o zdrowie;

zmiany warunków środowiskowych, tak aby sprzyjały zdrowiu jednostek i członków danej społeczności / społeczeństwa.

KLUCZOWE WARTOŚCI SIECI „SZKOŁY DLA ZDROWIA W EUROPIE”

1. **Równość** – równy i pełny dostęp do edukacji i zdrowia wszystkich uczniów
2. **Ciągłość i kontynuacja działań** – ścisły związek między zdrowiem, edukacją i rozwojem, przygotowanie uczniów do roli odpowiedzialnych i pozytywnie nastawionych członków społeczeństwa.
3. **Włączanie** – szkoła jako społeczność ucząca się, w której wszyscy są szanowani i obdarzani zaufaniem. Dobre relacje między członkami społeczności szkolnej.

KLUCZOWE WARTOŚCI SIECI „SZKOŁY DLA ZDROWIA W EUROPIE”

4. **Upodmiotowienie i rozwijanie kompetencji do działania** – umożliwienie uczniom i pracownikom szkoły aktywny udział w ustalaniu celów i działaniach dla ich osiągnięcia.
5. **Demokracja** – działania są oparte na wartościach demokratycznych, respektowaniu praw i braniu odpowiedzialności.

FILARY SZPZ

Całościowe podejście do zdrowia w szkole – spójność między określoną na piśmie polityką szkoły a jej codzienną praktykę:

- edukacja zdrowotna ukierunkowana na uczestnictwo, rozwijanie kompetencji do działania i umiejętności życiowych,
- branie pod uwagę tego, jak uczniowie rozumieją zdrowie i dobre samopoczucie,
- tworzenie polityki na rzecz zdrowia,

FILARY SZPZ

- tworzenie środowiska fizycznego i społecznego sprzyjającego zdrowiu,
- budowanie dobrych relacji między szkołą, rodzicami a społecznością lokalną,
- efektywne korzystanie ze świadczeń pracowników medycznych.

FILARY SZPZ

Uczestnictwo – podstawowym warunkiem skuteczności działań jest uczestnictwo i zaangażowanie uczniów, pracowników i rodziców w to co dzieje się w szkole, rozwija to ich poczucie współtworzenia, sprawstwa.

Jakość szkoły – zdrowi uczniowie lepiej się uczą, zdrowi pracownicy lepiej pracują i mają większą satysfakcję z pracy.

Dowody – wyniki badań wskazują na skuteczność całościowego podejścia do zdrowia w szkole w zakresie rozwiązywania niektórych problemów (np. zdrowie psychiczne, żywienie, używanie substancji psychoaktywnych).

Szkoła a społeczność lokalna – szkoły promujące zdrowie angażują się w życie społeczności lokalnej, działają na rzecz wzmocnienia kapitału społecznego i świadomości zdrowotnej jej członków.

STRATEGIE TWORZENIA SZPZ

Specyficzne podejścia w promocji zdrowia

- Podejście siedliskowe
- Podejście „od ludzi do problemu
- Podejście uczestniczące

STANDARDY SZKOŁY PROMUJĄCEJ ZDROWIE

Szkoła promująca zdrowie dąży do osiągnięcia celów i realizuje zadania określone w podstawach programowych kształcenia ogólnego i innych obowiązujących aktach prawnych i ponadto:

1. Koncepcja pracy szkoły, jej struktura i organizacja sprzyjają uczestnictwu społeczności szkolnej w realizacji działań w zakresie promocji zdrowia oraz skuteczności i długofalowości tych działań.
2. Klimat społeczny szkoły sprzyja zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz rodziców uczniów.
3. Szkoła realizuje edukację zdrowotną i program profilaktyki dla uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz dąży do poprawy skuteczności działań w tym zakresie.
4. Warunki oraz organizacja nauki i pracy sprzyjają zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz współpracy z rodzicami.

Oczekiwane efekty działań

Dobre samopoczucie w szkole członków społeczności szkolnej

Podejmowanie działań dla umacniania zdrowia przez uczniów i pracowników

CO JEST POTRZEBNE DO TWORZENIA SZKOŁY PROMUJĄCEJ ZDROWIE?

- Poznanie i zrozumienie koncepcji szkoły promującej zdrowie.
- Uczestnictwo i zaangażowanie społeczności szkolnej – nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, uczniów i ich rodziców, konieczne zaangażowanie i wsparcie ze strony dyrektora szkoły.
- Stworzenie w szkole struktury koordynującej działania: szkolny koordynator ds. promocji zdrowia oraz zespół ds. promocji zdrowia.
- Długofalowość działań.
- Systemowość działań – planowanie i ich ewaluacja
- Dążenie do powiązania działań w zakresie promocji zdrowia z podstawowymi celami i zadaniami szkoły.
- Współpraca ze społecznością lokalną i innymi szkołami.

ETAPY TWORZENIA SZKOŁY PROMUJĄCEJ ZDROWIE

1. Diagnoza
2. Planowanie działań i ich ewaluacji
3. Działania – realizacja planu
4. Ewaluacja wyników działań

Poradniki:

Szkoła Promująca Zdrowie

Przedszkole Promujące Zdrowie

Koordynatorzy rejonowi

Rejon	Koordynator	Miejsce pracy
Łódź miasto	Ewa Sprawka	ŁCDNiKP w Łodzi
	Iwona Iwanicka Katarzyna Wasik	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMŁ
Sieradz	Violetta Florkiewicz	WODN Sieradz
Skierniewice	Marzenna Piwowar -Zrazek	WODN Skierniewice
Łódź region	Joanna Grzesiak	WODN Łódź
Piotrków Tryb.	Urszula Szewczyk	WODN Piotrków Tryb.

Szkoły Promujące Zdrowie

